

[Nielsen Mann.]

hed for de Laan, der er stiftet i dem. Ja, men kan man ikke ogsaa sige, at Landbrugsejendomme gør dette, for saa vidt angaar Realkreditlaan? Det er Jord og Bygninger, der er vurderet og belaaet, det er ikke egentlige Erhvervslaan, der er stiftet i Realkreditforeningerne, og det er derfor Laan, for hvilke der er haandgribelig Sikkerhed. Men det, der er i Vejen, er, at de Virksomheder, som er knyttet til disse Ejendomme, ikke har den fornødne Afkastningsevne, og det gør en mægtig Forskel.

I øvrigt takker jeg Ministeren, fordi han er villig til at give alle Oplysninger i det kommende Udvalg, og jeg haaber, at vi i dette skal naa til Enighed om Lovforslaget.

Stein: Jeg skal ikke fortsætte denne Diskussion længe, jeg tror ikke, der er saa overordentlig stor Forskel mellem den ærede sidste Talers Opfattelse og min. Det ærede Medlem indrømmede jo alligevel til en vis Grad, at Landbruget er en Konjunkturforretning og undergivet alle de Vilkaar, som en Konjunkturforretning er underkastet — det kan heller ikke være andet. Men jeg erkender naturligvis, at andre Forhold, Forhold af indenrigspolitisk Art, spiller ind, og at de maaske ikke mindst i en Periode som de sidste 10—20 Aar har kunnet øve en Paavirkning. Jeg vil imidlertid alligevel gerne understrege det, som Ministeren sagde før, at Forskellen mellem By og Land i dette Forhold netop er den, at Landbrugsvirksomhederne er Erhvervsvirksomheder, og at den Kapital, man søger at vinde gennem de sekundære Prioriteter, i Virkeligheden er en Driftskapital. Derfor vender jeg stadig tilbage til det samme, at det afgørende til syvende og sidst bliver et fornuftigt og forsvarligt Forhold mellem Egenkapitalen og den Kapital, som man laaner.

I sine Sammenligninger var det ærede Medlem ogsaa inde paa at nævne andre erhvervsdrivende Virksomheder — det var maaske Ministerens Udtalelser, der gav Anledning dertil —, og her er det jo saaledes, som Ministeren oplyste, at vi har en industriel Kreditforening, hvis Virksomhed imidlertid ligger inden for meget snævre Grænser, og at der aldrig har været Tale om eller kunde blive Tale om her at gaa over til Hypoteklaan. Noget tilsvarende gælder for Skibsfarten, hvor man end ikke herhjemme har kunnet tilvejebringe en Skibskreditforening eller Skibshypotekforening, hvad man nu vil kalde det. Der har været gjort Forsøg i den Henseende,

men det har været umuligt at realisere det, til Trods for at man skulde mene, at der var en Basis derfor. Og for Industriens Vedkommende har det været umuligt at stille en Hypotekvirksomhed paa Benene. Industrien maa søge sin Erhvervs kapital ad ganske andre Veje, og det ærede Medlem vil lægge Mærke til, at den Vej, man der gaar, er at optage Partialobligationslaan gennem Pengeinstitutter eller paa anden Maade, saaledes at disse Laan, naar Lejlighed gives, udbydes i det aabne Marked og aftages af dem, som har Lyst til at bringe Kapital paa den Maade. Men man har netop ikke organiseret det under Hypotekforeningsform, og det vilde være en haabløs Tanke at forsøge derpaa.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard):

Med Hensyn til det kommende Laaneomraade for Hypotekforeningen tager den ærede Ordfører for Venstre (Nielsen Mann) fejl i de Bemærkninger, det ærede Medlem fremsatte angaaende industrielle Ejendomme. Den Laangivning, her bliver Tale om, kan kun ske over for Ejendomme, der anvendes til eller uden væsentlig Bekostning kan indrettes til almindelig Beboelse, Kontorer, Butikker eller lignende.

Nielsen Mann: Jeg vil gerne sige til det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Stein), at man kan betragte Realkreditlaan i Landbrugsejendomme som en Form for Laan, der er sikret i Ejendommen praktisk talt uden Hensyn til Afkastningen. Noget ganske andet er, at Forrentningsevnen ikke er til Stede i samme Omfang.

Det er muligt, at jeg tager fejl med Hensyn til Industriejendomme, men jeg vil mene, at de almindelige Hypotekforeninger ikke skyder en Ejendom, hvori der drives Industrivirksomhed, ud alene af den Grund, at der drives Industrivirksomhed, naar der ellers er Sikkerhed for det Laan, man søger.

Stein: Ejendomme som Industriejendomme, der er viet til ganske særlige Formaal, vil som Ejendomme ikke kunne betragtes under samme Synsvinkel som Ejendomme i Almindelighed, og man kan derfor netop ikke regne med de samme Laanevilkaar, som man i øvrigt kan regne med. Ogsaa her kommer Erhvervssynspunktet frem, og den Kapital, der skal skaffes til selve Erhvervsformaallet, maa skaffes paa anden Vis.

Hermed sluttede Forhandlingen.